

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk
inlichtingen bij
doorkiesnummer

23.018643
M. Beke
06-13697739

Maatschappelijke Ontwikkelingen

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Start verkenning ontwikkeling warmtenet

datum 21 maart 2023

bijlage(n)

1. Inleiding

In de Transitievisie Warmte is Rijswijk West¹ aangewezen als mogelijke startwijk(en) voor een warmtenet. Voorwaarden om aan de slag te gaan zijn duidelijkheid over de wet- en regelgeving en over de financiële bijdrage van het rijk aan warmtenetten. Nu de richting van de wet- en regelgeving duidelijk wordt en het Rijk een financieringssubsidie van de onrendabele top (Warmte InvesteringsSubsidie -WIS) beschikbaar stelt, is het tijd om stappen te zetten richting de ontwikkeling van een warmtenet. Dit met het oog op de doelstelling die we in het klimaatakkoord met elkaar hebben afgesproken, dat in 2030 1,5 miljoen woningen verduurzaamd zijn. In deze brief geven we aan welke voorbereidende stappen we de komende tijd willen zetten om te komen tot het ontwikkelen van een warmtenet.

Tevens nodigen wij u uit voor twee bijeenkomsten, op 4 april en 11 april. Het doel van deze bijeenkomsten is toegelicht in deze brief.

2. Kern van de informatie

Governance

De belangrijkste keuze voor de governance is of we uitgaan van een publiek of privaat warmtenet. Het kabinet heeft aangegeven te willen kiezen voor de publieke weg en deze in de wetgeving te gaan vastleggen. Dit betekent voorts nog dat de meerderheid van de aandelen (50%+1) van het warmtenet in handen moet zijn van een publieke partij.

Om dit te bewerkstelligen kan een gemeente of (a) een meerderheidsbelang nemen in de samenwerking met een privaat warmtebedrijf of (b) de samenwerking zoeken met een publiek warmtebedrijf.

Het advies is om als gemeente geen meerderheidsbelang te nemen in de samenwerking met een privaat warmtebedrijf. Hier zijn meerdere redenen voor:

- De gemeente heeft de expertise niet in huis en is niet ingericht voor het opzetten van een warmtebedrijf, dan wel sturing te geven aan een warmtebedrijf door middel van een meerderheidsbelang;
- Het ontwikkelen van een warmtenet in Rijswijk kost vele miljoenen en kent risico's waar de gemeente dan direct (hoofd)verantwoordelijk voor is;
- De gemeente zal voor de participatie, dan wel het oprichten van een het warmtebedrijf geld moeten lenen. Dit heeft een invloed op de financiën van de gemeente;
- De nota 'verbonden partijen' laat zien dat als er andere oplossingen zijn wij daarmee de samenwerkingen zoeken en niet zelf een bedrijf oprichten.

¹ Rijswijk West: Presidentenbuurt, Ministerbuurt, Stervoorde, Hoekpolder.

Het is advies is om de samenwerking te zoeken met een publiek warmtebedrijf. In onze regio komen daarvoor twee partijen in aanmerking:

- NetVerder
- HVC

Gemeente Rijswijk is (getrapt) aandeelhouder van zowel NetVerder (via Stedin) als HVC (via Avalex).

Een warmtebedrijf zal uiteindelijk zelf een investeringsbesluit moeten nemen en zal voor eigen rekening en risico het warmtenet ontwikkelen. Dit vanuit de kennis en verantwoordelijkheid om een warmtenet te ontwikkelen. Voor een succesvolle ontwikkeling van een warmtenet, en alle keuzes die daarvoor gemaakt moeten worden, is het dan ook belangrijk dat het gekozen warmtebedrijf in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken is. We kiezen er als gemeente voor om de regisserende en faciliterende rol op ons te nemen.

Ontwikkeling in fases

De ontwikkeling van het warmtenet is opgedeeld in vijf fases:

- Fase 1: Oriëntatie
- Fase 2: Planvorming
- Fase 3: Voorbereiding
- Fase 4: Realisatie
- Fase 5: Beheer en exploitatie

Deze brief gaat enkel in op de Oriëntatiefase (fase 1). Dat is de fase waarin we ons nu bevinden.

Het doel van de oriëntatiefase is het aangaan van een samenwerking met een publiek warmtebedrijf. Het verdere resultaat van deze fase is:

- Keuze voor de samenwerkende publieke partij voor de ontwikkeling van een warmtenet;
- Intentieovereenkomst sluiten met warmtebedrijf, gemeente en corporaties waarin we afspreken om de volgende zaken eerst op te pakken:
 - o Technische uitwerking en financiële haalbaarheid businesscase op basis van verdere uitwerking van het ontwerp van het warmtenet;
 - o Vastleggen van de randvoorwaarden van de verschillende partijen;
 - o Afspraken over vervolgproces om tot een definitief investeringsbesluit te komen, inclusief de belangrijke besluitmomenten;
 - o Afspraken maken voor de communicatie- en participatie.

Deze oriëntatiefase duurt enkele maanden. De verwachting is dat we samen met de corporaties voor de komende zomer een keuze kunnen maken. We werken nauw samen met de corporaties omdat zij veel vastgoed in de startwijk hebben. De ervaring leert dat als de corporaties met hun vastgoed willen/kunnen aansluiten op het warmtenet dan al een goede (financiële) basis is gelegd voor het ontwikkelen van het warmtenet.

Keuze warmtebedrijf

We maken op dit moment geen definitieve keuze voor het ontwikkelen van een warmtenet en het warmtebedrijf. Op basis van een intentieovereenkomst tussen gemeente/corporatie/warmtebedrijf wordt gewerkt aan een plan en de financiering voor de ontwikkeling van een warmtenet (planvorming). Ook al lijkt het misschien logisch dat het gekozen warmtebedrijf ook de ontwikkeling op zich neemt, vraagt dit als het zover is een afzonderlijk besluit over de wijze van samenwerking in de ontwikkel/uitvoeringsfase.

De ervaring in Nederland leert dat het selecteren van een warmtebedrijf/netwerkbedrijf op harde criteria lastig is. Dit omdat warmtebedrijven momenteel geen prijzen kunnen aangeven over de bijdrage voor de aansluitkosten of investeringen in het warmtenet. Dit vergt eerst nader onderzoek en is van vele zaken afhankelijk. We willen op basis van gesprekken en een schriftelijk visiedocument van de twee partijen tot een keuze komen. Van belang is dat de publieke belangen worden geborgd. Hierover zullen wij ook de warmtebedrijven bevragen. Het gaat dan om onder andere:

- Visie om te komen tot een rechtvaardige bijdrage aansluitkosten (BAK), vastrecht en warmteprijs;
- Betrouwbaarheid, robuustheid en leveringszekerheid;
- Transparantie;
- Duurzaamheid.

Bovenstaande criteria zijn vrij generieke zaken die ook deels in wetgeving is of wordt vastgelegd. De publieke belangen richten zich niet alleen op de kosten. Het is breder dan dat. Het gaat ook over, mate

van ontzorgen van bewoners bij de transitie, de ervaring van het warmtebedrijf en het ontzorgen van bewoners, omgaan met risico's, rendementseisen, visie op de ontwikkeling (snelheid), warmtebronnen, participatie.

Avonden voor de raad

Om ook de raad mee te nemen in de toekomstige stappen en kennis te laten maken met de publieke warmtebedrijven, is er op 11 april een avond georganiseerd voor de raad. Op deze avond zullen ook een aantal andere gemeenten/corporaties spreken, die al midden in het proces met publieke warmtebedrijven zitten. Deze partijen kunnen dan hun ervaringen delen. Op deze wijze krijgt de raad een indruk wat warmtebedrijven te bieden hebben. Daarnaast krijgt de raad een beeld van verschillende partijen van wat er komt kijken bij het ontwikkelen van een warmtenet. Ter voorbereiding op 11 april is er nog een bijeenkomst voor uw raad op 4 april om u te informeren over de lokale en nationale ontwikkelingen op het gebied van de warmtetransitie.

Ruimtelijke afbakening

De focus van het project ligt op het cluster Rijswijk West; Presidentenbuurt, Ministerbuurt, Stervoorde en Hoekpolder. Dit in overeenstemming met de vastgestelde Transitievisie Warmte. Het gaat in deze wijken naast het vastgoed van de corporaties, ook om particulier bezit (bewoners/eigenaren, VvE's en eigendommen van beleggers) en ander (maatschappelijk/commercieel) vastgoed.

De bewoners van De Strijp en Hoekpolder hebben aangegeven dat zij nú een onderzoek willen starten naar de verschillende, alternatieve warmteopties. Hiervoor starten we een separaat traject waarbij er eerst wordt gekeken naar de beste warmteoptie voor deze wijk. Een warmtenet is een optie, maar individuele of collectieve bodemsystemen (WKO) zijn dat ook. De uitkomsten van deze onderzoeken hebben consequenties voor de ontwikkeling van het warmtenet in cluster Rijswijk West. De opzet van het onderzoek wordt besproken met bewoners. Het is de intentie om dit onderzoek voor medio 2023 af te ronden.

Het zou interessant kunnen zijn om ook de Kleurenbuurt direct mee te nemen in de onderzoeksopzet. Dit gezien de ligging nabij het, nog te realiseren mogelijke warmteoverdrachtsstation (WOS) in Kruisvaarderpark, de mogelijke interesse vanuit de wijk om zich aan te sluiten op een warmtenet en het voordeel dat een groot aantal VvE's op dit moment al is aangesloten op collectieve verwarming.

Momenteel nog geen keuze voor een bron

We maken in deze fase nog geen keuze voor een bron. In Rijswijk hebben we het voordeel dat meerdere bronnen aanwezig zijn. De meest voor de hand liggende zijn: geothermie, restwarmte via WarmtelinQ en warmte uit de Afvalwaterzuiveringsinstallatie Harnaspolder. Deze bronnen zijn ook opgenomen in de Transitievisie Warmte. Nadat het warmtebedrijf gekozen is, kijken we met het warmtebedrijf naar de verschillende bronnen. Uiteindelijk zal het aan het warmtebedrijf zijn om, na overleg met ons en de corporaties, een keuze te maken voor een warmtebron of een mix van warmtebronnen. Geen enkele (piek/tijdelijke/back up) warmtebron is op voorhand uitgesloten. Wet- en regelgeving bepaalt het verduurzamingstempo van het warmtenet.

Draagvlak

De corporaties hebben veel vastgoed in Rijswijk West. De samenwerking, die we met de corporaties zijn aangegaan bij het opstellen van de Transitievisie Warmte, zetten we door. Bestuurlijk is wederzijds aangegeven gezamenlijk op te willen trekken om een warmtenet te laten ontwikkelen.

Het ontwikkelen van warmtenetten is enkel succesvol als er een groot draagvlak voor is bij de bewoners. Ervaring leert dat bewoners veelal vragen hebben, gericht op de kosten, wat er daadwerkelijk achter de voordeur moet gebeuren en over de mate van keuzevrijheid. Daarnaast weten we dat vroeg inzetten op participatie van bewoners en de bewoners meenemen in het proces, bijdragen aan het vergroten van begrip en daarmee het draagvlak. Dit betekent dat we binnenkort moeten beginnen met de communicatie en participatie. Zoals eerder in deze brief is aangegeven, zijn we al in overleg met de bewoners van De Strijp en Hoekpolder. In de andere buurten gaan we de komende maanden met de bewoners in overleg.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

De komende maanden gaan we in overleg met de warmtebedrijven. Daarna zal het college in overleg met de corporaties een voorlopige keuze maken voor een warmtebedrijf. Ter afronding van de oriëntatiefase maken we afspraken met het gekozen warmtebedrijf over de vervolgstappen. Deze afspraken leggen we vast in een intentieovereenkomst. De intentieovereenkomst vormt de basis voor de stappen die daarna zullen worden gemaakt. De intentieovereenkomst zal voor ondertekening worden voorgelegd aan het college en daarna voor wensen en bedenkingen naar de raad worden gestuurd.

Het warmtebedrijf zal medebepalend zijn voor de werkwijze en het tempo in deze van de volgende fases. Afhankelijk van de inzet van het warmtebedrijf denken we ongeveer half tot één heel jaar nodig te hebben om de plannen te maken en het inzicht te geven in de kosten voor de corporaties en bewoners

We heten u graag welkom op 4 en 11 april.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen